

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Secunda. Textus: Dic ut sedeant. &c. Thema: Cupiditas, &
desiderium rerum terrenarum, vinculat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO S. JACOBI APOSTOLI.

CONCIO SECUNDA.

Dic, ut sedeant hi duo filii mei, unus ad dexteram, al- Textus.
ter ad sinistram in regno tuo. Matth. cap. 20.

Cupiditas, desiderium terrenarum rerum, Thema.
vinculat, illaqueat, nocet.

Cupiditatem, & affectum profluxis, caducis ac terre- Exordium.
nis rebus, ut sunt honores, voluptates, divitiæ &c.
Academicus visco comparat, cum inscriptione: *Ligat,*
& *vinculat.* Virgula viscata aviculam implicat, li-
gat, & lstringit; sic cupiditates nimix pro terrenis & transitoriis,
ligant generosum animum, quo minus virtutibus indulgeat, ne-
scio quibus sceleribus succumbat. Audiamus Scripturam: *Qui*
volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum Textus Sacrae
Diaboli. 1. ad Timo. cap. 6. *Radix omnium malorum est cupidi-* Scripturae.
tas, quam quidam appetentes erraverunt à fide, & inseruerunt
se doloribus multis: concionatur Paulus cap. eodem: Unde
bella & lites in vobis? nonne hinc ex concupiscentiis vestris, qua
militant in membris vestris, prædicat S. Jacobus cap. 4. Multos
perdidit aurum, & argentum, & usque ad cor Regum extendit,
& convertit. Eccles. 11. Audiamus Patres: Semper cupidi sol- SS. Patres.
liciti sunt acquirere non habita, & habita custodire, docet S. Tho- S. Thomas
mas opus. 7. Cui cupiditas dominari dicitur, subjectus malis Aquin. a.
omnibus demonstratur, docet S. Gregorius hom. 15. Moralium. S. Gregorius
Et iterum lib. 7. ep. c. 16. Quanto acriore cura inardescit ad in-

(R) 2

firma,

- fima, tantò tempore damnabili refrigescit à summis, utraque enim simul & equaliter amari non possunt. Qui moderari nescit cupiditatibus, is quasi equis raptus indomitus, volvitur, laniatur, affligitur, habet Sanctus Ambrosius lib. de vitiis. Omnium malorum radix est cupiditas: transgressionis mater, magistristra nocendi, primipilaria iniquitatis, auriga malitiae, sicca virtutum, seditionis origo, fovea scandalorum; tradit Petrus Ravenn. in Serm. Obligata anima, amore terreno, quasi viscum.*
- S. Augustin. habet in pennis, volare non potest, inquit S. Augustinus in Psal. 121. Amor enim temporalium, viscus est alarum spiritualium, fatetur Hugo Cardin. in cap. i. Prov. Divitiarum amor inflatiblis, longè amplius torquet animam, quàm refrigeret usum suarum, quarum acquisitio quidem laboris, possessio timoris, amissio plenus doloris invenitur; ita S. Bernardus in quodam Sermone. Qui pecunie servit, & presentibus compedibus constringitur, & futuris paratur, prædicat S. Chrysostomus hom. 9. super Mattheum. S. Spiritus imploratâ gratiâ, desuper Conceptus audire.*

CONCEPTUS I.

Confirmatio. Jeremias prophetat cap. i. *Ab Aquilone pandetur omne malum.* Cur rectè ab Aquilone? An non malum venit ab oriente, & occidente, & à meridie? Primum malum ruinæ humani generis ab oriente processit, ex oriente, & à meridie detestandus Idololatriæ cultus originem ducit: quomodo ergo ab Aquilone processit omne malum? an fors cupiditas pro terrenis, & conductis mundi rebus ab Aquilone provenit? exque cupiditatis origine & fonte omnia mala mortali generi profluunt? sic assentitur cupiditatum magister Lucifer Isa. 14. *Sedebo in lateribus Aquilonis.* Et Job 37. habet: *Ab Aquilone aurum venit.* Si aurum, ergo & auri, & divitiarum cupiditas, & affectus, ex quo omne vitium, perque hoc homini omne malum provenit, addo ut si alia vitia laquei sunt Dæmonis, quibus mortales involvit, ligat, ac vinculat; cupiditas, inordinatus affectus, pro terrenis ac hu-

ac fluxis divitiis, dignitatibus, & officiis, generale instrumentum est ad omnem miseriam, lapsum, & ruinam, ac finalem interitum homines introducendi. *Ubi aurum placet, ibi & vitium*, inquit Sanctus Gregorius lib. 2. Regum, ep. 216. Verissime S. Jacobus Apostolus c. 1. *Concupiscentia cum conceperit, parit peccatum, peccatum cum consummatum fuerit, generat mortem.*

CONCEPTUS II.

Absoloni Capilli exstiterunt funis, quo in quercu infamis pependit. 2. Regum 18. Cur crines instrumentum interitus fuerunt? Hugo Cardinal. in cap. 5. Ezechielis per crines, ut aliquid superflui in corpore humano, intelligit, bona temporalia, divitias, honores, & dignitates, erga hæc & has inordinatum affectum, & cupiditatem in corde suo fovit Absolon, patet ex lib. 2. Regum cap. 14. *Ponderabat capillos capitis sui ducentis siclis pondere publico.* O cupiditas, & auri fames! Absolon & capillos pro auro venales exposuit. Cupiditas regnandi proch quanta arsit in corde Absolonis! *Dicebat Absolon, quis me constituat Judicem super terram, ut ad me veniant omnes, qui habent negotium, & justè judicem; sed & cum accederet ad eum homo, ut saluaret illum, extendebat manum suam, & apprehendens osculabatur eum, faciebatque hoc omni Israeli venienti ad iudicium, ut audirentur à Rege, & sollicitabat corda virorum Israel.* 2. Regum 15. Cupiditas hæc, & inordinatus affectus, pro fluxis auri divitiis, pro dignitate regia, exstiterunt Absoloni fatalis laqueus ad interitum.

CONCEPTUS III.

Liber Genesis cap. 40. narrat, Pharaonem Regem, Pincernam & pistorem ad vincula, & carceres condemnatis, ex
(R) 3 vincu-

vinculis & carcere liberatur Pincerna, & in gratiam Regis rediit, infelix Pistor, ad furcam adjudicatus, interiit. *Ego enim redditus sum officio meo, & ille suspensus est in cruce.* Quæ causa subest, quòd Pincerna sit redditus officio suo, Pistor verò suspensus sit? Observat Mansius Tract. 8. disc. 16. n. 8. Pincernam tale exercuisse munus, in quo manus suas minime coinquinaret, siquidem acceptum cyathum disco imponebat, vinumque infusum Regi bibendum porrigebat, quæ omnia sine manuum suarum inquinacione facillimè facere poterat; Pistor econtra farina, quam manibus tractat, eas undique farina conspersas, & infectas retinebat: symbolum hic Pistor eorum hominum est, qui terrenis rebus immerfi vivunt, iisque accumulandis continuò student, divitias & opes, honores & dignitates inordinatè concupiscunt, tales cupidi fatale exitium vix evadent; huc faciunt verba Alberti Magni in Psal. 61. *Habere non damno, sed affectum ponere in illis reprobis, hoc enim est, quod divites reprobos efficit.*

CONCEPTUS IV.

De Pharaone notum est, quòd eum Dominus DEUS in rubro mari submerserit, Exodi 14. sic describitur: *Reversaque sunt aqua, & involvit eum Dominus in mediis fluctibus.* Pura hîc considerare veniunt: Primò: Rex Pharaon mare, ac manifestum vitæ periculum ingressus est, in hoc mari quasi in carcere DEUS inclusit Pharaonem, fluctibus, quasi vinculis constrinxit, cur hæc omnia Regi eveniunt? Advertite: Pharaonem cupiditati suæ, affectui ad res, & thesauros Judæorum nimium indulgisse: *Persequar*, ait Exodi 15. *comprehendam, & dividam spolia*: Pharaon nimium anhelans, & cupidus thesauris Judæorum acquirendis; ab hac cupiditate adeò excœcatur, ut mare rubrum, manifestum vitæ periculum ingressus, corpus, & animam ruinæ exposuerit: *Involvit eum in mediis fluctibus*: Involvit: quasi catenis strinxit, carcere captivavit, terrenis nimium inhiantem, ad indicandum: cupiditatem pro terrenis.

renis, animum cupidi, captivare, curis & anxietatibus vinculare; tandem & in mari submersit Pharaonem, cur non igne concremavit blasphemum, cur eum submersit, & quidem in mari? mari quid inquietius, quid salius? submersit ergo in mari inquieto, & falso cupidum Pharaonem, discamus: cupiditatem inordinatam pro terrenis, & caducis rebus, pro divitiis, & dignitatibus, ut inquietum mare, turbare, inquietare mentem cupidi, indeficientibus curis, & anxietatibus, suspicionibus, timoribus animum cupidi salire. Ita concludit Anonymus: *Cupido pro terrenis est, que corrumpit animas, excæcat oculorum pupillas, manus catenis constringit, generosa sibi corda subjugat.*

CONCEPTUS V.

Dum Jacob, incio Laban, cum omnibus suis reculis charam patriam repetivisset, ecce iratus Laban proficiscentes armatâ manu insequitur: intrepidus consistit Jacob, Lya minime expavescit, sola Rachel advenientem Patrem extremè timet, ac infirmitatem fingit: *Ne irascatur Dominus meus, quod coram te assurgere nequeo, quoniam juxta consuetudinem feminarum nunc accidit mihi.* Genes. cap. 31. Cur timet sola Rachel, cur hæc anxiatur, turbatur, & inquietatur? Rachel nimium terrenis inhâbat, pro fluxis, & caducis divitiis anxia, & rea erat, & *Rachel furata est Idola patris sui.* S. Gregorius in Glossam, per Idola, quæ aurea, & argentea fuerunt, cupiditatem pro terrenis intelligit; cupida nimium, & terrenis divitiis addicta Rachel, sola timet, sola tremet, & inquietatur. In exemplum: Cupidi terrenarum, anxii sunt semper, incessanter timent, diu noctuque à curis, & sollicitudinibus perturbantur, temporaliter infelices sunt, & æternum reprobati. Ita concludit Conceptum hunc S. Cyprianus epist. 2. ad Donatum: *Est enim discrimen cum ipsa cupiditate concarnatum, qui cupit, adversarios sustinebit, & pericula subibit. Quibus argenti & auri maximum pondus, hos etiam inter divi.*

divitias suas trepidos cogitationis interna sollicitudo diseruiat, ne prædo vastet, ne percussor infestet, ne inimica cujusque lacupletioris invidia calumniosis litibus inquietet; non cibus securo somnusque contingit. Suspirat ille in convivio, licet bibat in gemma; & cum epulis marcidum corpus, thorax melior alto sinu condiderit, vigilat in pluma, nec intelligit miser speciosa sibi esse supplicia auro se illigatum teneri, & possideri magis, quam possidere divitias, atque opes.

CONCEPTUS VI.

Gedeon jubetur viros suos bellatores ducere ad profluentem; hinc frigidam sumant, & bibant; *Duc eos ad aquas, & ibi proba illos &c. cumque descendisset populus ad aquas, dicit Dominus ad Gedeon, qui manu & lingua lamberint aquas, sicut solent cæves lambrere, separabis eos seorsim, qui autem curvatis genibus biberint, in altera parte erunt; fuit itaque numerus eorum, qui manu ad os projiciente aquas lambrant, trecenti viri, omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum.* Judicum cap. 7. Ex hoc textu liquet, DEUM illos viros, qui aquas lambrant, assumpsisse, ac fortem victoriam in manibus tradidisse, eos verò, qui in ventrem projecti plenis buccis aquas hauserunt, rejecisse, exosos habuisse; cur hi rejecti sunt? Tyrannus hic per aquas intelligit bona temporalia, opes & divitias, per eos, qui biberunt, manu aquam ad os levantes, vult significari homines, qui de bonis hujus mundi accipiunt, quantum eis sufficit ad necessitatem, & tantum Deus indulget liberaliter. Per illos autem, qui biberant aquas in terram prostrati, fauces planè in profluentem immergentes, intelligit Tyrannus homines pro terrenis bonis acquirendis, nimium cupidos & intentos, & tales rejicit Deus minus aptos ad regnum cælorum acquirendum, ad salutem æternam adipiscendam; concludit Conceptum hunc S. Bernardinus hom. 4. ferm. 16. part. 1. *In Paradiso ignoratur nomen amatoris mundi, ac divitiarum.*

CON.

CONCEPTUS VII.

Vir Levites à Jebus, seu Jerusalem, perrexit in Gabaa, in Jebus Sol ei splenderit, in Gabaa lumen totaliter occidit. *Occubuitque eis Sol juxta Gabaa.* Judicum 19. Cur rectè juxta Gabaa Sol occubuit? Lumen occidit? Simon à Cassia lib. 3. cap. 10. docet; Jerusalem seu Jebus idem sonare, quod *Justitiam*, seu *Virtutem*. Gabaa verò doctissimus Naxera hic *cupiditatis emporium* intitulat: Levites, in Jebus, in Justitia, in virtute, & pietate gradiens, Solis lumine fruebatur; in Gabaa deveniens, in cupiditatis emporium, lumine & sole destituitur; documentum: Cupiditatis negotiis impensus, terrenarum rerum affectu submersus, lumen gratiæ divinæ amittit, in tenebris perturbationum vadit, in præcipitium ruit, & in interitum graditur. Eruit sensum hunc Hugo Cardin. *Hic notabile est, quod transeunte Jebus occubuit Sol, sic transenti penitentiam, & appetenti (dignitates & divitias inquam) occumbit Sol Justitiæ, quia dum terrena appetuntur, & cupidè anhelantur, gratia minuitur, vel penitus amittitur.*

CONCEPTUS VIII.

S. Augustinus in cap. 15. Genesis observat: Deum arboribus non æquè ut aliis plantis benedixisse; cur quæso à benedictione speciali divinæ bonitatis arbores exclusæ sunt? causalem eruit citatus Sanctus: Arbores quot filiis, & radicibus, tot quasi manibus & digitis terram amplexantur, ac stringunt, terræ inhærent, ac propterea benedictione DEI carent; Terra sunt omnia terrena, ut opes, divitiæ, honores, ac dignitates; Sacra Scriptura hominem arbori comparat, Psal. 1. *Et*

Pars II.

(S)

erit

erit tanquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum. Qui nunc homo, omnimodè ut arbor terræ inhaeret, terram amplectatur, ac stringit, cupidissimè, cogitationibus, & affectibus terrena appetit, divitiis, opibus, honoribus, servis importantibus inhiat, & hic benedictione Dei temporaliter, & æternum carebit. Concludit quàm aptissimè S. Gregorius hom. 15. Moralium: *Cui cupiditas dominari dicitur, subjectus malis omnibus demonstratur.*

Hortor ergò cum Ecclesiastico cap. 18. *Post concupiscentias tuas ne eas. Bonorum Authori enim aliter inhaerere non possumus, nisi cupiditatem à nobis, qua omnium malorum radix est, abscindamus,* hortatur S. Gregorius in homil. *Relinque ergò, hortor cum Thoma Kempense lib. 3. cap. 32. §. 3. relinque cupidinem, & invenies requiem.*
Amen.

IN FESTO